

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Ризикологія в економіці»

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	051 Економіка освітньо-наукова програма Економіка
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова дисципліна професійної підготовки
Курс, семестр	2 курс
Трудомісткість	Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів – 4.
Мова(и) викладання	державна
ННІ кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробника(ів)	Викладач: Загребельна Ірина Леонідівна, к.е.н., доцент Контакти: ауд. 476 (навчальний корпус № 4) iruna.zagrebelsna@pdau.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/zagrebelsna-iryna-leonidivna
Мета вивчення навчальної дисципліни	формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних та практичних знань, вмінь і навичок щодо вимірювання та зниження ризику у різних галузях економічної діяльності, моделювання ризиків для різних видів економічної діяльності та методів управління ризиком
Компетентності	загальні: ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. спеціальні (фахові): ФК 5. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.
Результати навчання	ПРН 5. Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових

	досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.
Методи навчання	1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи: <i>лекція, розповідь-пояснення, бесіда</i>; наочні методи: <i>ілюстрування; демонстрування</i>; практичні методи: <i>вправи; практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату/доповіді</i>; 2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності методи формування пізнавальних інтересів: <i>створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації</i>. 3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи: <i>дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій, кейс-метод, «Мозковий штурм»</i>. комп'ютерні і мультимедійні методи: <i>використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання</i>. 4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю: <i>опитування, бесіда, доповідь</i>; методи письмового контролю: <i>письмове виконання практичних завдань, самостійна робота, творче завдання, розв'язування тестів</i>.
Програма навчальної дисципліни	Тема 1. Питання етимології, онтології та гносеології ризику Тема 2. Системний аналіз ризику в економіці Тема 3. Методологічні засади та інструментарій кількісної оцінки ризику Тема 4. Експертні процедури та методи суб'єктивних оцінок у вимірюванні ризику Тема 5. Управління ризиком Тема 6. Теоретико-ігровий підхід до моделювання ризику Розділ 7. Теорія портфеля: альтернативні підходи та показники ступеня ризику Тема 8. Ризикологія в прикладних проблемах економіки
Стратегія оцінювання результатів навчання	Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення тем та курсу оцінюються у відповідності до форм поточного та семестрового оцінювання результатів навчання. Формами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є: опитування, розв'язування тестів; виконання практичних завдань; виконання завдань самостійної роботи (написання тез; презентації). Форма семестрового контролю – залік.
Політика навчальної дисципліни	1. Академічна доброчесність Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час

	виконання завдань, тестування заборонені (у т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist 2. Академічна мобільність Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої/міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та/або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті. 3. Неформальна/інформальна освіта На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. 4. Дедлайни та перескладання Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)	Передумовою для вивчення дисципліни є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності при формуванні відповідних компетентностей при вивченні таких дисциплін як: «Економіка підприємства», «Економічна діагностика».
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)	Немає
Рекомендовані джерела інформації	Основна література: 1. Балджи М.Д. Економічний ризик та методи його вимірювання. Навчальний посібник. Харків: Промарт, 2015. 300 с. 2. Васильєва Т.А., Кривич Я.М. Економічний ризик: методи оцінки та управління. під заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої, канд. екон. наук Я. М. Кривич. Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. 208 с 3. Вітлінський В. В. Ризикологія в економіці та

підприємстві. Київ : КНЕУ, 2004. 480 с.

4. Долінський Л. Фінансовий ризик-менеджмент : навч. посіб. Київ : НаУКМА, 2022. 132 с.

5. Калініченко З.Д. Ризик-менеджмент : навч. посіб. / З. Д. Калініченко. Дніпро : ДДУВС, 2021. 224 с.

6. Економічні ризики: методи вимірювання та управління: Навчальний посібник / Скопенко Н.С., Федулова І.В., Мазник Л.В., Кириченко О.М., Удворгелі Л.І.; за заг. ред. Скопенко Н.С. Київ : НУХТ, 2021. 344 с.

7. Кігель В.Р. Ризикологія: теоретичні основи та прикладні задачі, моделі і методи: Навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. К.: Міленіум, 2017. 230 с.

8. Кривда О. В. Економічні ризики та методи їх вимірювання: рекомендації до вивчення. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 85 с.

9. Стешенко О.Д. Ризикологія: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 180 с.

Допоміжна література:

1. Балусьва О.В., Гончаров В.М., Ларіна Р.Р. Управління ризиками в логістиці. Навчальний посібник для ВНЗ. Київ: Кондор. 2019. 254 с.

2. Загребельна І.Л, Волкова Н.В. Methods of estimation of development capacity of processing enterprises and peculiarities of their application. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 40. С. 149-154.

3. Мороз В.М., Мороз С.А. Ризик-менеджмент: навч. посібник. Харків: НТУ «ХПІ», 2018. 140 с.

4. Ріщук Л. І. Управління ризиками: практикум. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ. 2020. 47 с.

5. Шкурупій О., Дейнека Т., Загребельна І., Дивнич О. Зміни міжнародного бізнес-середовища та інноваційно-інвестиційної поведінки компаній в умовах пандемічної кризи. *Економічний аналіз*. 2022. Том 32. № 1 С. 102-114.

URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/download/1996/6565657061>

6. Юрчишин В. Виклики і ризики розгортання кризових процесів в Україні та напрями економічної політики їх запобігання. Київ: Заповіт, 2017. 156 с

7. Robert Jarrow. The Economic Foundations of Risk Management. Theory, Practice, and Applications, 2017. 208 p. URL: <https://doi.org/10.1142/10221>

8. Safonov Y., Borshch V., Shulzhenko I., Zahrebelna I, Bolshakova I. Digital Transformation in Developing Economies under the COVID-19 Pandemic. *IEEE Engineering Management Review*, 2022, p. 1-9, doi: 10.1109/EMR.2022.3195873.

	Інформаційні ресурси мережі Інтернет 1. Економічний словник. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR/EKONOMIC_SL_2006.pdf 2. Веб-сторінка Верховної Ради України. URL: http://www.rada.kiev.ua. 3. Веб-сторінка Кабінету Міністрів України. URL: http://www.gov.ua. 4. Веб-сторінка Головного управління державного казначейства України. URL: http://www.me.gov.ua/kaznach./plsq1/kaza.a.10 5. Веб-сторінка Державного комітету статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua 6. ISO Guide 73 «Risk Management – Vocabulary – Guidelines for use in standards» URL: http://www.iso.org/iso/catalogue_detail?csnumber=44651 7. ISO / IEC 31010:2009 Risk management – Risk assessment techniques URL: http://www.iso.org/iso/ru/catalogue_detail?csnumber=51073 8. ISO / TR 31004:2013 Risk management - Guidance for the implementation of ISO 31000 URL: http://www.iso.org/iso/ru/catalogue_detail?csnumber=56610
Рік введення	2023